

■ **Pénteken Anyegin-bemutató**

Előbb Tatjana, majd Olga

Vajda Júlia kettős szerepben

Az operatársulat péntek esti, ideai első premierje kerek évfordulóhoz kapcsolódik, szinte napra pontosan 100 évvel ezelőtt hunyt el Pjotr Iljics Csajkovszkij. Az orosz zeneszerző Puskin verses regényéből írt operáját, az Anyegint Angyal Mária mv. rendezésében, szinte minden szerepben kettős, sőt hármas szereposztásban mutatja be a Szegedi Nemzeti Színház.

Tatjana szerepét első alkalommal Vajda Júlia énekli, aki 1979-ben friss diplomás magyar-ének szakos tanárként mint énekkari szólista került a színházhoz, majd beugrásszerű szereplések sikerei után 1985-ben lett a társulat magánénekese. A nevezetes operaszerepek – például Violetta, Despina, Oszkár, Frasquita, Norina – mellett gyakran énekel musical-ben, operettben is.

■ Az Anyeginben két szerepben mutatkozik be, először Tatjanát később hűgát, Olgát is énekli.

– Olgát azért vállaltam el, mert az a kolléganőm, aki eredetileg énekelte volna, külföldre szerződött. A próbák folyamatossága érdekében felajánlottam, hogy megtanulom ezt a szerepet is. Talán furcsa lesz tőlem hallani, mert hangszímben nem nekem való. Inkább a habitusa illik hozzám. A próbák során dőlt el, hogy a premieren Szonda Éva énekli Olgát, aki eredetileg Larina lett volna. A későbbi előadásokon,

amikor majd Larinaként is bemutatkozik, akkor én leszek Olga.

■ **Mi a különbség Olga és Tatjana között?**

– Abszolút más természetűek, Tatjana az álmodozó, a csendes, a sétálgató, a komoly könyveket olvasó, Olga pedig mindig vidám, imád táncolni, nevetgélgni. Két teljesen más egyéniség.

■ **Tatjana megformálása mindig nagy próbatétel egy énekes számára.**

– Az az érdekessége és a nehézsége is a szerepnek, hogy egy kislányról van szó, de mégis egy érett nőre jellemző gondolatokat hallunk tőle. Olyanokat, amelyek abban a környezetben szinte hihetetlen, hogy megfogalmazódhattak benne. Tülpép a szűk, falusi környezetén, de csak álmaiban és a könyvei segítségével. Anyeginben a könyvekből elképzelt, álmaiban kikristályosodott eszményképet látja, az igazi szerelmet. Egy intelligens, világot járt és a nők nyelvén értő igazi társasági embert, aki mindenkit meghódít. Tatjana érzéseivel minden nő találkozik élete során, a szerelmekkel, a csalódásokkal, a visszatapasztalásokkal is. Ettől mai és életszerű a figurája.

■ **Sokan sokféle kritikával illetik Csajkovszkij Anyeginjét. Vannak, akik kifejezetten gyenge darabnak tartják.**

– Aki énekli, az könnyebben felfedezi a szépségeit. A közönség számára talán kicsit nehezebb ez az opera, mert nincsenek hozzászokva az orosz muzsikához. Többször kellene meghallgatni, hogy megszeressék. Szerintem az Anyegin nagyon szép, rendkívül poétikus, rengeteg lelki, emberi mélysége van.

Hollósi Zsolt

■ Ha alaposan szemügyre vesszük a földréz geográfiáját, akkor könnyedén megállapíthatjuk, hogy Mexikótól északra összefüggő baseball-takaró fűdi el az elméket. A lapok címdalán és a televíziós közvetítések hírműsoraiban kitartó monotoníával mindig fölűnik egy játékos vagy egy észveszejtő jelenet, s ha az utcán véletlenül egy kirakatra réved a tekintet, hát baseball-sapkát, ütőt, mezt és sapkát árulnak, ezek természetes anyagából, valamint cukorból, aranyból vagy éppen sült tésztából. Egy-egy játékos aláírásával fölékesítenek néhány száz mezt vagy labdát, ezeket aztán exkluzív katalógusokban kínálják szerény 50-tól 500 dollárig.

A nemzeti ligában 28 csapat szerepel, a helybeliek számára is bonyolult rendszerben, úgy hogy amikor először tehettem föl teljesen adekvát kérdéseimet a Kansas City Star című helyi érdekeltségű napilap, 45 sportújságíró vezető szerkesztőjének, akkor ő is azt javasolta, egyem inkább a finom párolt marhahúst, mert az ebéd végéig sem tudná elmagyarázni az egészet.

Mindezekből két dolog világlik ki: egyrészt az, hogy Washingtont elhagyva Kansas Citybe, Missouri államba tettem át a székhelyem, másrészt az, hogy ebben a városban komolyan veszik a sportot. A több mint százéves múltra visszatekintő, 350 000-es példányszámú lapnál naponta 8-12 oldal sportot adnak, mindig külön mellékletként. Kovicz szerkesztő úr azt is elárulta, hogy nem örül, ha egy sporthír a lap címdalára verekszi magát, mert az a sportrajongó olvasók figyelmét esetleg elkerüli, ők ugyanis a mellékletnél kezdik a lapot.

■ Van némi idevágó tapasztalatom, a birodalmi politikától tehetetlenül függő ember vallomása mégis mindig megdöbbsz. A magyar olvasó mindennapi számára – szerencsére – ismeretlen a lemondásnak és a szorongásnak az a keveréke, amikor a hatalom írja a személyes sorsot. Az fröember, főként ha napi társadalmi változásokra érzékeny újságíró, mit is tehet mást: ironikus mondatokkal védekezik. Ő a vadás és a vad. Elhagyhatja a drámai látatás eszközeit, s ha ez a nyugalom: nyugodt lehet. Minden mondata drámai.

Kisimre Ferenc újságíró kollégánk, a Délmagyarország rovatvezetője, alighanem szívesebben választotta volna a

FÖLPRÓBÁLTAM AMERIKÁT

7. Százmillió, ha megszavazzák

A csupa lendület, minden ízében örökmozgó, harsány kolléga bevallotta, hogy nem igazán szeret főnök lenni, hiányolja az öltözőszagot, ezért az ebéd után el is szaladtunk a stadionba, ahol a jég-hokisok ekkorra az idény legelső edzésén estek túl. Mr. Kovicz épp csak berontott, aztán szaladtunk is tovább, s csak visszafelé döbbsztem rá, hogy ebben a 17 000-es, ultramodern sportcsarnokban a bejáratnál a nézőtérig, a folyosóktól az öltözőkig mindent padlószőnyeg borított.

A nagy rohanásban azt azért sikerült megtudnom, hogy a baseball liga 28 csapata egyformán, tehát szigorú egyenlőségben részesül a bevételekből, így például a televíziós jogdíjakból is, és csak a saját stadionjukban elhelyezett hirdetés bevétele az övék. Ha például egy új csapat lép a ligába, annak egyszeri nevezési díja is egyenlő mértékben illeti a csapatokat. Most öt város jelentette be, hogy vállalja a szigorú feltételeket: fizet százmillió dollárt beugrásul, vásárol ötven első ligás versenyzőt (személyenként cirka százezertért), s kijelentik, hogy minden mérkőzésre megtöltik a stadiont. Európai ésszel azt hinnénk, az öt jelentkező majd megmérkőzik egymással és az első kettő harmincasra kerekíti a mezőnyt, itt azonban a liga

elnöksége mondja ki a végső szót, mérlegelve téve az ötök ajánlatát. Itt az fog dönteni, van-e elegendő garancia arra, hogy elegendő pénz áll rendelkezésre minden évben új és új sztárok vásárlására és kinevelésére, mert hiszen a jelentkezők holtversenye egyébiránt evidens: a stadionok egyformán szuperek, s mindenütt adott az összes közlekedési, biztonsági és tömegkommunikációs feltétel, beleértve azt is, hogy a stadion mellett annyi parkolóhelynek kell lennie, hogy minden ülőhelyre jusson egy autónyi placc.

Márpedig itt csak ülőhelyek vannak.

Ami ezt az ütemesen fejlődő közép-nyugati várost, Kansas City-t illeti: a régebbi közpon-ton érezni, hogy a praxis fölébe kerekedett az esztétikum-nak, ám az új – szökőkútjaival, kovácsolt vaskerítéseivel és Henry Moor figuratív szobraival ékesített – városrész már olyan, mint egy belül dímbes-dombos, fénylő ékszerdoboz. Talán nem túlzás, ha azt mondom: Egy kis Párizsba ojtott Nizza.

Nem csoda, itt franciák voltak az első telepek.

ITT VAN AMERIKA

REPÜLŐJEGYEK, SZÁLLODA-BÉRLET, AUTÓKÖLCSONZÉS, AZ USA EGÉSZ TERÜLETÉN!

MORTON'S Utazási Iroda, Szeged, Petőfi S. sgt. 7. Tel.: 310-088

A hatalom írta sors

Magyar Szó szabadkai szerkesztőségének – melynek vezetője volt – egykori békéjét most megjelent könyve helyett. A szerző, akinek előbb végig kellett néznie a vajdasági magyarság áldozati bárányá előkészítését, majd megtekinthette a véres szerb birodalmi oltárt is, 1991-ben döntött a katonai behívó előli menekülés mellett. Ennek az időszaknak a személyes hangú tanuvallomása, illetve az 1991 után a Délmagyarországban megjelent jegyzetek gyűjteménye a *Joghurtforradalomtól a polgárháborúig* című könyv.

Mégsem vádiratot tarthat majd kezében az olvasó. Kisimre Ferenc nem száll vitába a legújabbkori történelem eme rémálmanak irányító figuráival. Vannak esetek, amikor a vita egyben azonosulást is jelentene. Akit sorsa nem kímélt meg otromba és alkoholgőzös demonstrációk látványától, tudja ezt. A romániai majd a vajdasági kivándorlási hullám idején Magyarországon megjelent munkák között mindez rendhagyó és fegyelmzett újságírói kíván. A népbuittás logikája szerint az el nem butítható ember ember feladata a

A régió legnagyobb kiadója Kansas City avított központjában, üzemek, lerobbant parkolók és néhány szebb épület-monstrum közelében terjesztette ki, egyszerre több háztömbre is újságpapír-csápjait. Az öreg nyomda fölött modern szerkesztőség, a koros falak között kedves kollégák. Bármerre jártam, őszintén érdeklődtek a dolgaink iránt, s itt is megállapíthattam, hogy az amerikaiak sokkal többet tudnak hazánkról, mint néhány európai nemzet.

Természetesen ebben a városban is működik kereskedelmi tévéállomás. A K9 az NBC-család tagja, tehát a washingtoni hírműsorokhoz illeszkedve sugározza 24 órás, a környék minden rezdülésére figyelő adását. A stúdióban ülve nézhettem végig a 18 órás hírblokkot. A pazar technikai feltételekhez – a három kamerát számítógép vezérelte – tökéletesen illeszkedtek a műsorvezetők. Megtervezetten társalogtak, előre megfontolt szándékkal nevettek, de éreztek minden rezdülését a bejárt riportoknak, így mimi-kájuk is kifejezte a jelentések tartalmát. Vagyis ugyanolyanok voltak, mint néhány ezer itteni televíziós hírműsor vezetője.

Hogy is szoktuk mondani? Félelmetesen profik.

(Folytatjuk.)

DLUSZTUS IMRE

Egyetemisták demonstrációja

„Nem áll mögöttünk egyetlen szervezet vagy párt sem, ide mindenki magától jött” – hangsúlyozta a budapesti egyetemisták és főiskolások keddi tüntetésén a Petőfi szobornál az első szónok. A belvárosi megmozdulásra több ezer egyetemista és főiskolás gyűlt össze a sajtószabadság védelmében. A diákok elsőként azt a petíciót olvasták fel, amit két nap alatt háromezren írtak alá, és amelyet Nahlik Gábor alelnöknek kívántak átnyújtani a Szabadság téren. Nyilatkozatukban a diákok ideológiától mentes, objektív tájékoztatást követelnek. Mint megfogalmazták: álláspontjuk szerint a tv jelenlegi vezetősége egyoldalú politikai igények alapján jött létre és ennek megfelelően működik, a tv alelnöke vezetői tevékenysége során visszaél a médiumok közjogi rendszertlen helyzetével.

Letiltatták műveik sugárzását

Nádas Péter, a Zala megyei Gombosszegen élő neves író nyilatkozatot juttatott el a Magyar Rádió és a Magyar Televízió illetékeseihez és a Szer-

A Petőfi szobortól az egyre duzzadó tömeg a tv székházához vonult, hogy átadja a petíciót. Egy ideig várták, hogy Nahlik Gábor a tv székháza előtt vegye át a petíciót és mondja el saját álláspontját, a televízió alelnöke nem tette ezt. Így a diákok megbízottai a tv székházában adták át Nahlik Gábornak a nyilatkozatot.

Az egyetemisták egyike ezután rövid beszédet mondott, melyben hangsúlyozta: „Többről van szó immár, mint az objektív tv- és rádióműsorok megszüntetéséről, a cenzúra újraéledéséről, az újságírók ellehetetlenítéséről. A hazug köztájékoztatás mögött a szélsőjobb fantomja áll.” A diákok szolidaritásukat fejezték ki a tv és rádió hírközléstől megfosztott, koncepció okokból meghurcolt munkatársaival, és a két média-vezető lemondását követelték.

zói Jogvédő Hivatalhoz. Ebben kijelenti: „A Magyar Rádió és a Magyar Televízió függetlenségének még a látszata is megszünt. Amíg a Parlament eleget

Tét: a sajtószabadság

nem tesz az Alkotmánybíróság határozatának, s nem rendezi törvényben a két közszolgálati intézmény helyzetét, műveim sugárzását és közvetítését a fenti intézményeknek megtiltom...”

Kornis Mihály író az alábbi nyílt levelet intézte tegnap a Szerzői Jogvédő Hivatalhoz, dr. Nahlik Gáborhoz, a Magyar Televízió alelnökéhez, és dr. Csúcs Lászlóhoz, a Magyar Rádió alelnökéhez: „A demokráciát diszkreditáló, szánalmas intézkedéseik a Révai-korszakot felidéz, antidemokratikus légkört alakítottak ki az Önök

A Fidesz nyilatkozata

A Fialat Demokraták Szövetsége Országos Elnöksége 1993. október 29-i rendkívüli ülésén áttekintette a Magyar Rádióban és a Magyar Televízióban kialakult helyzetet. Ezt követően nyilatkozatot adtak ki, amelyben többek között ez áll:

„Az elmúlt napokban végrehajtott személycserék után, a Rádióban és a Televízióban a két alelnök kinevezése óta meg-

vezetése alatt álló intézményben. Ebben a méltatlan légkörben írásainak semmi keresnivalója nincs, ezért műveimnek, illetve az azokból készült feldolgozásoknak (másod- vagy harmadközléseknek) stb. sugárzását a mai nappal megtiltom. Tiltásom az 1994. évi választások után feltételezhetően kialakuló, remélhetőleg valóban demokratikus és valóban szabad Magyar Rádió és Televízió megalakulásáig – jogi értelemben a saját kezű aláírással hitelesített majdani visszavonásig – érvényes.”

indult folyamatok olyan pontra jutottak, ami következtében nem csupán a pártatlan és hiteles tömegtájékoztatás, hanem a Televízió és a Rádió működőképessége is veszélybe került.

A Rádió munkatársainak alelnökhöz írt levelében foglaltakhoz hasonlóan a Fidesz Elnöksége is úgy látja, hogy a két intézményben kialakult helyzet jóvátehetetlen károkat

okozhat a demokratikus intézmények működésének, és azon belül nemcsak a politikai pártoknak, hanem a Kormánynak is.

Az Elnökség véleménye szerint a történetek immár túlmutatnak a két intézmény felletti kormányzati befolyás megteremtésére irányuló eddi-

Pályázat a televízió belpolitikai főszerkesztői posztjára

A Magyar Televízió közalkalmazotti tanácsa kedden közleményben tudatta az MTI-vel, hogy meghallgatta Nahlik Gábor alelnök tájékoztatóját az intézményben kialakult helyzetről. A megbeszélés eredményeképpen az alelnök ígértett tett arra, hogy az Egenleg 10 munkatársának helyzetét méltányosan rendezi. Ezenkívül rövid határidőn belül nyilvános pályázatot ír ki a Belpolitikai Főszerkesztőség vezetői posztjára.

Az MTI érdeklődésére Nahlik Gábor, a Magyar Televízió teljes elnöki jogkörrel felruházott alelnöke elmondta: nem valószínű, hogy az Egenleg munkatársai ellen indított fegyelmi eljárás során mind a 10 esetben elbocsátó határozat születik. A fegyelmi bizottság

gi kísérleteken. Elfogadhatatlan a Kormánynak az a nyilatkozata, amelyben vitathatatlan felelősségét áthárítva, visszaélve a tényleges jogi helyzet adta lehetőségeikkel, lényegében a két alelnök „magánügyének” minősíti a történeteket.”

alapos vizsgálatot tart, hogy tisztázza: október 26-án este kik veszélyeztették a 22 órás híradást. Az enyhébb büntetésben – például megrovásban – részesülők számára más szerkesztőségekben ajánlanak fel munkát.

Nahlik Gábor arról is tájékoztatót, hogy november közepéig kiírják a pályázatot a Belpolitikai Főszerkesztőség vezetői posztjára. E tisztségre néhány napja Várkonyi Balázs határozatlan időre kapott megbízást, azonban a jogszabályok értelmében neki is pályáznia kell, ha a jövőben is szeretné betölteni ezt az állást. Ugyancsak november közepéig kiírják a pályázatot a Fegyed Péter lemondásával megüresedett hírigazgatói státusra.